

Др Љубиша Стојмировић¹
Београдска пословна школа
Мр Александра Стојковић²
МСц Томислав Николић

ПРЕГЛЕДНИ РАД
Рад је примљен 22.02.2014.
Рад је одобрен 25.03.2014.

ПОСЛЕДИЦЕ НЕАДЕКВАТНОГ МЕНАџМЕНТА КОД ПОЛИТИЧКИХ ПАРТИЈА

Апстракт

Политичке странке припадају организационим системима и њима се мора управљати. Дефинисање циљева, начин њихове реализације, стална контрола, избор менаџерског тима, сарадња са окружењем само су неке од активности којима се бави менаџмент политичке странке. Од ефикасности менаџмента зависи колико и како ће да траје политичка странка. Успешан менаџмент може да води политичку странку до неслућених висина, али зато неодговарајући тј. неадекватан менаџмент може у кратком року да уништи све оно што је стварано годинама.

Кључне речи: менаџмент, политичка странка, циљеви, контрола, тим.

ЈЕЛ Класификација: I 130 i 131

THE CONSEQUENCES OF POLITICAL PARTY INADEQUATE MANAGEMENT

Abstract

Political parties belong to organizational systems and they must be guided. Defining the aims, the way they are put in practice, constant control, management team choice, cooperation with the environment are just some of the activities political party management is involved in. Management efficiency depends on how long and in what way political party is going to last. Successful management can lead political party to unexpected heights (achievements).

Key words: management, political party, objectives, controls, team.

Увод

Политичке странке су системи који имају изузетан утицај на живот и будућност сваке земље. Оне креирају свакодневницу и стварају основу за будуће догађаје. То је само мали број разлога због којих морамо водити рачуна о томе ко и

¹ ljubisa.stojmirovic@bbs.edu.rs

² aleksandra.stojkovic@bbs.edu.rs

како управља политичким странкама. Уместо да бављење политиком посматрамо као врлину, вештину па чак и уметност политика је постала шанса за оне који нису ништа урадили у свом животу и оне којима политика представља средство за остварење личних циљева. Немамо намеру да политику сматрамо привилегијом елите,напротив залажемо се за то да бављење политиком буде доступно сваком грађанину,али истовремено наше је право да желимо да нас предводе најбољи и најчеститији чланови друштва. Политичари морају бити стручни и изнад свега морални грађани јер својим гласовима грађани им дају право и могућност да одлучују о судбинама милиона становника неке земље.

Последице неадекватног менаџмента

Како дефинисати неадекватан менаџмент и на који начин објаснити шта је то неадекватан менаџмент. Ако пођемо од опште дефиниције менаџмента по којој је менаџмент политичке странке оличен у одређеном броју људи који имају обавезу да уз помоћ других актера реализују дефинисане циљеве политичке странке онда је одговор веома једноставан. Неадекватан менаџмент политичке странке је онај менаџмент који није способан или није у могућности да реализује постављене циљеве у наведеном временском периоду. Политичка странка кроз процес контроле и праћења реализације утврђених активности долази до знања о уоченим одступањима и благовремено предузима потребне мере у циљу елиминације нежељених догађања и свођења деловања у жељене оквире. Одређеним кадровским променама у саставу менаџмента стварају се предуслови за реализацију дефинисаних циљева. Свако одлагање или колебање носи са собом последице које за политичку странку могу бити погубне. Погрешна политика и деловање менаџмента који није дорастао ситуацији носи са собом одређене промене које се огледају у следећим појавама:

Недостатак визије

Основна грешка неадекватног менаџмента је пре свега недостатак визије. Ако менаџмент није у устању да дефинише визију сам је себи одсекао грану на којој седи,пре или касније стићи ће неминовна казна а последице могу бити катастрофалне. Без визије и добро дефинисаних циљева и начина њихове реализације политичка странка ће тапкати у месту, вртеће се у круг и показаће да није дорасла поверењу које су јој на изборима бирачи указали. Није редак случај да победу доносе изневерена очекивања и слаби резултати предходне власти, а не политички програм и обећања победника. У таквим случајевима победници су у веома компликованом положају од њих се очекује много више ефикасности и што је још компликованије то се очекује у што краћем временском периоду. Зато менаџмент мора имати дефинисану визију,мисију и систем циљева и начине њихове реализације још пре почетка изборне кампање. Уласком у власт у најкраћем року морају уследити кадровске промене у свим ресорима и такорећи тренутни почетак реализације

дефинисаних циљева. Одлагање ових решења, тапкање у месту и куповина времена само стварају слику да менаџмент политичке странке није дорастао позицију у којој се налази.

Лоша кадровска политика

Обавезно пратећа манифестација неадекватног менаџмента је лоша кадровска политика. Уласком у власт и органе власти политичка странка је суочена са потребом и обавезом за одређеним кадровским решењима. Ово је веома осетљив и одговоран посао и може изазвати велике потресе како у окружењу тако и у самој политичкој странци. Нормална је жеља и потреба чланова и активиста да напредују и виде себе на појединим мање или више значајним местима. Али није нормално да менаџмент политичке странке подлегне појединачним и групним утицајима и да ствара кадровску политику која ће изазвати нежељене последице. Код нас је још увек изражена појава постојања различитих кухиња, лобија, земљачких и других веза, али менаџмент политичке странке мора да одоли свим таквим и сличним притисцима и да кадрове бира према стручним и моралним квалитетима. Ово је посебно важно из два разлога. Први је да покаже и докаже целокупној јавности да се разликује од претходних политичких странака које су биле у власти, а други да зна, уме и има потребне кадрове са којима може да учествује у власти на начин и у интересу који одговара земљи у целини. Погрешна кадровска решења посебно ако су оличена у појединцима који не могу да одговоре захтевима места на које су распоређени пружају шансу опозицији и јавности за оправдану критику. Осим тога стварају нежељену атмосферу у самој странци која може различито да се манифестује. Долазак на власт отвара несагледиве могућности за ангажовање великог броја људи које објективно ретко која странка има у потпуности, па је то још један од разлога зашто менаџмент политичке странке не сме да прави грешке у кадровској политици и кадровању уопште. Пожељно је да главна кадровска решења или већину решења менаџмент политичке странке наговести још у изборној кампањи како би и јавност и чланство били спремни и упознати са истима.

Недостатак тимског рада и међусобне координације

Принципи савременог менаџмента предпостављају скоро обавезан тимски рад и међусобну координацију различитих делова и чланова организације. Данашњи услови привређивања, а самим тим и политичког деловања углавном не пружају могућност за појединачно исказивање. Сведоци смо и да иза најуспешнијих појединаца стоје велики и успешни тимови. Као пример наводимо Новака Ђоковића који је оличење успешног тимског рада. Да ли би било који претендент на изборима могао да победи без великих и успешних тимова који стоје иза њега. Да би тимови били успешни неопходна је стална и квалитетна координација његових чланова. Нажалост чест је случај да се поједини подсистеми затварају у своја мала царства, да драстично смањују ниво међусобне комуникације и на тај начин

смањују ниво ефикасности система у целини. Овакав случај није реткост ни у самој Влади, а знамо да се поједине активности и проблеми сусрећу често у два и више министарства. Како ефикасно решити такав проблем ако је сарадња међу министарствима на некавалитетном нивоу. Због тога је обавеза менаџмента да редовно прати и контролише реализацију свих активности и циљева како би благовремено могао да одклони нежељена одступања.

Изневерена очекивања чланова странке

У изборни процес највећи део чланства улази срцем са жељом да се остваре жељени резултати, да се уђе у власт и створи могућност за реализацију програмских циљева политичке странке. Мора се признати да један број изборних актера „добро намирише“ постизборна дешавања и благовремено се прикључује странци. То су најчешће они који су променили више странака и по правилу скоро увек су уз победнике. Нормално и ова прва групација тј. највећи део чланства после победе и уласка у власт очекује и остварење неких личних циљева као што су запослење, улазак у органе власти, чланство у управним и надзорним одборима итд. Најчешћи је случај да се најбоље снађу они који су од јуче, а да најверније чланство остане заборављено, што због изневерених очекивања може да утиче депримирајуће на највећи део чланства. Како решити овај проблем. То је задатак менаџмента и он му мора прићи на најозбиљнији начин. Један од начина је и постојање кадровске комисије која у току деловања странке стално има пред собом постојећу кадровску структуру и спремна је да менаџменту увек предложи најцелисходнија решења.

Осипање чланства

Ако активности менаџмента политичке странке и даље крену нежељеним токовима и битно се разликују од основних програмских начела и предизборне и изборне платформе долази до појаве која се манифестује осипањем чланства. Незадовољни политиком коју спроводи менаџмент политичке странке поједини чланови напуштају политичку странку јер се осећају превареним и изневереним. У овом периоду од изузетног значаја су информације којима сви организациони делови политичке странке морају да упозоре менаџмент о ономе шта се догађа у њиховим срединама. Не сме се дозволити да се информације скривају или обрађују по жељи менаџмента политичке странке. Због ове чињенице маркетинг политичке странке има обавезу да врши периодична испитивања како у окружењу тако и у самој политичкој странци да добијене резултате благовремено достави менаџменту политичке странке и то обавезно у писаној форми како би се избегли евентуални неспоразуми у будућности. Понекад није лоше да наведена истраживања врше специјализоване маркетиншке агенције јер су њихови резултати објективнији из разлога субјективности маркетинга политичке странке. Велики део овог чланства је за политичку странку трајно изгубљен и разочарење које су доживели за њих је велико и неопростиво.

Пасивност чланова

И поред мањег или већег степена разочарења у потезе које предузима и реализује менаџмент политичке странке одређен број чланова своје незадовољство манифестује пасивношћу. Њихова осећања и брига за политичком странком којој припадају је и даље евидентна, али своје разочарење и кажњавање политичке странке они показују својом пасивношћу и повлачењем из активности било које врсте.

Менаџмент политичке странке може једним добрим потезом веома лако да поврати овај део незадовољног чланства. Последице овог типа су лако уочљиве и информације о њиховој појави не треба скривати већ их треба обавезно доставити надређеном менаџменту и инсистирати на њиховом отклањању.

Стварање простора за нове странке

Уколико менаџмент политичке странке и даље остаје упоран и истраје у својој недоследности, а нема наговештаја да дође до значајнијих промена створиће се могућност да друге политичке странке заузму одређене позиције у бирачком телу. Бирачко тело ће дефинитивно окренути леђа политичкој странци коју води неадекватан менаџмент и своје поверење указаће другим политичким субјектима. Уколико политичко тржиште нема одговарајуће политичке странке којима би разочарани бирачи поклонили своје поверење створиће се могућност за новостворене политичке странке да учествују у деоби бирачког тела.

Губљење подршке у бирачком телу

Погрешни потези менаџмента политичке странке или значајно одступање од програмских начела или предизборних и изборних обећања манифестују се губитком подршке у бирачком телу. Нормално да тај губитак није драстичан и да већина бирача има стрпљења за активности политичке странке посебно на почетку њеног уласка у власт, а посебно у првим данима и месецима након одржаних избора. Међутим мањи број бирача одмах ускраћује поверење политичкој странци и прелази у опозиционе воде. Понекад и то веома често политичке странке свесно улазе у различите аранжмане који су у супротности са њиховим програмским и предизборним и изборним обећањима. На тај начин оне се свесно излажу ризику да губе подршку одређеног дела бирачког тела. Одлуку о оваквом наступу доноси менаџмент политичке странке и нормално на себе преузима и све могуће последице које произилазе из таквих одлука. Уколико наредне одлуке и деловање менаџмента и политичке странке крену позитивним токовима постоји могућност да се ове последице веома брзо отклоне.

Слабији изборни резултати

Свакако да је једна од погубних последица неадекватног менаџмента и слабији изборни резултат од очекиваног. Обавеза сваког менаџмента који себе сматра успешним и способним да води политичку странку је да донесе онакве изборне резултате које чланство и странка у целини очекују. Посебно је ово изражено код политичких странака које су на власти или у власти. Сваки губитак власти који је последица изборних резултата сматра се последицом неадекватног менаџмента. У већини случајева много је лакше доћи на власт: него ли ту власт сачувати. Зато се пред менаџментом владајућих политичких странака императивно поставља захтев да се одговарајући изборни резултати обавезно понове и то са повећаним бројем мандата или броја гласова или макар сачувају како би политичке странке остале на власти. Ако су испитивања и упозорења маркетинга политичке странке наилазила на неразумевање од стране менаџмента политичке странке последице и одговорност су углавном на менаџменту политичке странке. Уколико није било потребних и ваљаних истраживања и упозорења одговорност је и на маркетингу и на менаџменту политичке странке. Зато је значајно да маркетинг редовно испитује и прати догађања и реакције у окружењу, бирачком телу, другим политичким странкама, а и у самој политичкој странци и све то у писаној форми доставља менаџменту политичке странке.

Губитак власти

Као најпогубнија последица неадекватног менаџмента је губитак власти. Због неспособности менаџмента политичке странке и његовог погрешног предвиђања будућих догађања политичка странка се суочава са чињеницом да је приморана да пређе у опозицију. Слабији изборни резултати најчешће доводе до губљења власти и имају као последицу настајање значајних промена у менаџменту политичке странке.

Закључак

Прошла су времена када је било могуће у политичкој борби користити штап и канап и надати се резултатима који омогућују да политичка странка буде на власти или у власти. Данашњи услови и политичка сцена намећу потребу за применом најразличитијих научних и технолошких достигнућа у свим областима људског деловања па самим тим и у политици. Савремене политичке странке стварају врхунске тимове који се баве политичким менаџментом и маркетингом и омогућавају предуслове за неслућене домете како политичарима појединачно тако и политичкој странци у целини. Менаџмент политичке странке мора да створи такав амбијент у коме ће моћи у сваком тренутку да одговори на адекватан начин изазовима које му намеће окружење, али уз услов да не угрози сам систем који му је поверен на управљање.

Основни предуслов који се намеће сваком менаџменту је постојање јасне визије и дефинисаних циљева и начина како и у којим роковима исте реализовати. Без ових предуслова политичка странка нема шта да тражи у власти и то је почетак краја њеног учешћа у истој.

Принципи савременог менаџмента предпостављају скоро обавезан тимски рад и међусобну координацију различитих делова и чланова организације. Данашњи услови привређивања, а самим тим и политичког деловања углавном не пружају могућност за појединачно исказивање.

Обавезно пратећа манифестација неадекватног менаџмента је лоша кадровска политика. Уласком у власт и органе власти политичка странка је суочена са потребом и обавезом за одређеним кадровским решењима. Ово је веома осетљив и одговоран посао и може изазвати велике потресе како у окружењу тако и у самој политичкој странци. Нормална је жеља и потреба чланова и активиста да напредују и виде себе на појединим мање или више значајним местима. Али није нормално да менаџмент политичке странке подлегне појединачним и групним утицајима и да ствара кадровску политику која ће изазвати нежељене последице.

Неуспешни менаџери не могу водити успешну странку и са њом постизати врхунске резултате. Успешна странка трази успешне менаџере који су у стању да изаберу квалитетне сараднике и да сваком одреде место на ком ће бити најпотребљивији за организацију којој припада.

Погрешан менаџерски тим својим деловањем може довести странку до катастрофалних резултата па и до тоталног уништења. Зато је од пресудног значаја благовремено уочити постојање неадекватног менаџмента и извршити потребне промене у саставу менаџмента како би се избегле нежељене последице.

Менаџери који нису били спремни да одговоре изазовима који су наметнути у датим околностима наћи ће своје место у другим деловима организације и својим способностима допринети развоју како политичке странке тако и система у целини.

Није пожељно тек тако се одрицати појединих кадрова, јер је највећи проблем створити успешне кадрове.

Литература

- Лукић, Р., „Политичке странке“, Научна књига, Београд, 1966.
- Фијаменго, А., „Основи опће социологије“ В. Маслеша, Сарајево, 1969.
- Костадиновић, А., „Општа социологија“, Плави круг, Београд, 2004.
- Трајковић, М., и др. „Корупција као препрека инвестицијама у Србији“, Економика“, бр. 3/13, Ниш, 2013.

